

Міністерство освіти і науки України
Інститут держави і права імені В.М. Корещького
Інститут історії України НАН України
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут філософії НАН України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

**АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ОСВІТИ І НАУКИ
В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

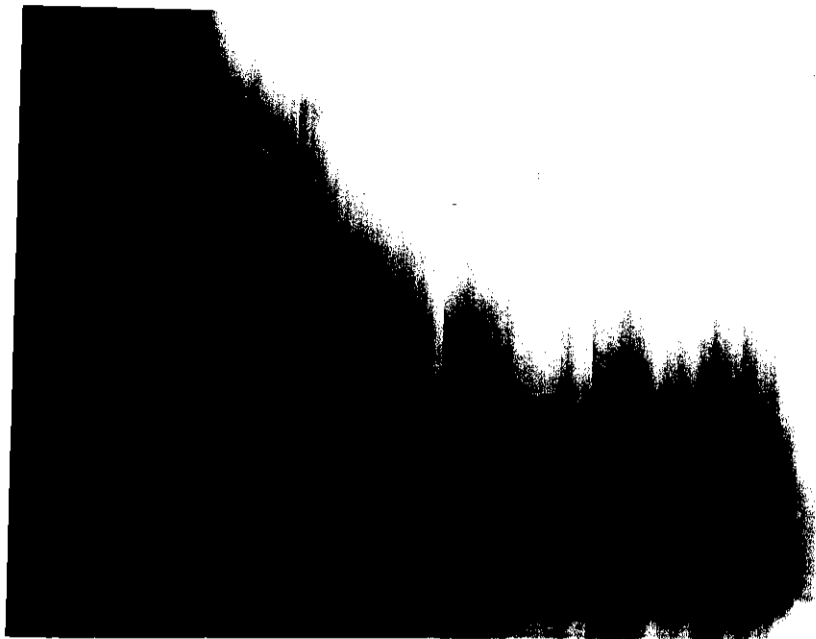
**МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської наукової конференції**

28-29 жовтня 2016 р.

Частина II

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ IV. ФІЛОСОФІЯ ТА ОСВІТА. ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ	2	В
<i>Шаталович А.М.</i> Мировоззренне в условиях глобализации: к вопросу выбора «моделирующего языка»	2	Г
<i>Висоцька О.Є.</i> Від культури «тексту» до культури «гіпертексту»: як масмедіа змінюють способи репрезентації реальності	5	У
<i>Кулик А.В.</i> Чтение философских текстов как майевтика	8	Ів
<i>Біліченко С.П.</i> Філософія та освіта: актуальні проблеми взаємодії	9	К
<i>Бойко С.М.</i> Етнокультурний простір України: можливості формування міжетнічної взаємодії	9	ст
<i>Прохоров А.В.</i> Педагогический аспект выступления С. Джобса в Стэнфордском университете 12 июня 2005 года в контексте закона фрактального саморазвития	14	Д
<i>Шаєрова О.Б., Бєтхєдова А.С., Кобєць В.О.</i> «Числова філософія» як історична та лінгвістична компоненти математики	16	М
<i>Drozhanova O., Stupak O.</i> The philosophy as a part of the contemporary technical education: from understanding of challenges – to the ethics of responsibility	18	С
<i>Кузьмінова Л.В., Дикий Б.П.</i> Особистість у сучасній моделі освіти: філософсько-освітній аспект розвитку	19	А
<i>Скляр А.В.</i> Духовные основы образования в религиозно-философском дискурсе (восточно-христианский контекст)	21	в
<i>Шевчук В.М.</i> Роль Университету Орала Робертса в религиозной освіті США	23	З
<i>Айтєв С.Ш.</i> Когнітивний потенціал соціально-гуманітарних вимірів сучасної філософії історії	25	К
<i>Москалик Г.Ф., Чайдак Д.О.</i> Філософія, її предмет і роль у суспільстві	27	су
<i>Фокін В.О.</i> Професійна ідентичність в контексті сучасних глобальних тенденцій вищої освіти: соціально-філософський аналіз	29	Д
<i>Саннікова С.Б.</i> Етика відповідальності на підприємстві	30	Т
<i>Висоцький А.А.</i> Ценности как фундаментальные составляющие развития личности	32	А
<i>Мурашкін М.Г.</i> Роль суб'єктивного фактора в діалозі релігійно-містичних культур	35	Б
<i>Пустовит С.В.</i> Медицинский сциентизм и фундаментальная жизненная ситуация пациента в свете идей трансцендентальной антропологии	38	Д
<i>Скальська Д.М.</i> Філософські чинники науки у підготовці фахівців нафтогазового комплексу	40	т
<i>Тарасюк Л.С.</i> Право на цілісність і право бути собою	42	Г
<i>Лаитух А.П., Меркулова Н.Ф.</i> До питання про інформаційну етику	44	с
СЕКЦІЯ V. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК	46	Д
<i>Андрушко Л.М., Кость С.П.</i> Девіантна поведінка студентів як психологічна проблема	46	я
<i>Білко Т.М., Шадура І.В.</i> Актуальні питання оптимізації медико-психологічної реабілітації в програмі викладання дисципліни «домедична допомога в екстремальних ситуаціях»	48	І

<i>Венгер Г.С.</i> Психологічні умови формування професійних компетенцій соціальних працівників щодо роботи з сім'єю	49
<i>Гаркуша О.Ю., Байєр О.О.</i> Дослідження життєстійкості дітей, які навчаються у закладах інтернатного типу	51
<i>Івашкевич Е.Е.</i> Становлення образу світу перекладача	53
<i>Котеленець О.О.</i> Вплив тюремного ув'язнення на соціально-психологічний стан засудженого	55
<i>Леценко А.М.</i> «Професійне вигорання» моряків дальнього плавання(до постановки проблеми)	58
<i>Музиченко І.В.</i> Психологічні особливості етнічної та національної свідомості	59
<i>Слободяник Г.І., Косяк М.С., Нікітюк О.В., Слободяник І.О., Шаповал О.М.</i> Аспекти впливу різних факторів та проявів на психологію формування злочинних груп підлітків	61
СЕКЦІЯ VI. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ, СОЦІОЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНА РОБОТА: НОВІ ІДЕЇ ТА НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ	64
<i>Калакура О.Я.</i> Проблеми розвитку освіти та культури національних меншин Галичини у політичному вимірі	64
<i>Олексенко В.О.</i> Роль форми державного правління у процесі стабілізації політичної системи України	66
<i>Вілков В.Ю., Руденко С.В.</i> Проблеми розробки етнополітології як науки та навчальної дисципліни в системі гуманітарного знання	68
<i>Заболотна М.Ф.</i> Дослідження інтеграційних процесів в Україні	72
<i>Корогод Л.П.</i> М.С.Грушевський у мережах суспільно-політичних комунікацій сучасності (до 150-річчя від дня народження)	73
<i>Дикань Р.С.</i> Політико-правові традиції в Україні	74
<i>Гарасюк В.М.</i> Політичне виховання: новий погляд на стару проблему	76
<i>Авдєєва О.Г.</i> Соціологія та соціальна робота: нові ідеї та наукові досягнення ..	78
<i>Бутиліна О.В.</i> Лояльність персоналу та організаційні патології	80
<i>Деркач Г.А., Смотрові І.Г.</i> Вірусні гепатити як соціальна проблема суспільства	82
<i>Горват-Янушевська І.І.</i> Педагогічні умови розвитку емоційного інтелекту студентів у процесі навчання професії соціального працівника	84
<i>Львова Я.Я.</i> Особливості консультування підлітків	86
<i>Рибченко І.В., Цимбаленко Я.Ю.</i> Соціоінженерні технології засобів масової інформації при формуванні громадської думки	87
<i>Смешко А.А., Смотрові Н.Г.</i> Респираторные вирусные и бактериальные инфекции как социальная и медицинская проблема	88
<i>Фудей Я.І., Іщенко А.М.</i> Корпоративна культура працівників кадрової служби як інструментарій ефективності менеджменту	90
<i>Школяр М.В., Дудок О.В.</i> Актуальні аспекти соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб в умовах нових територіальних громад	92
СЕКЦІЯ VII. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ	95
<i>Грачевська Т.О.</i> Культурно-інформаційні центри: завдання й можливості забезпечення зовнішньополітичних цілей України	95
<i>Пархомчук О.С.</i> Китайсько-американські відносини в регіоні Перської затоки ..	96
<i>Джуреченська О.С.</i> Співробітництво України з НАТО у миротворчій діяльнос-	

нає «по-
гь моря-

низкою
ній стан.
дньо, на
и зміна-
ривації.
у свою
ть нега-
зв'язок
нстисно-

фізіоло-
есів, що
живало
моційної
осдує в
х досяг-
зна виді-
ання.
ми, емо-
разники:

двигнена
емоцій,
е у свою
тно, ре-
зм: дис-
зас алко-

кче: змі-
ня енту-
змінує
не недо-

характе-
р виділи-

», дрібні
ти років.
тажа, на-
змів (не-
на драгі-

иття вза-
Термін

тремаль-
моряка.
«профе-

Ця проблема потребує більш досконалого вивчення та проведення практичних досліджень, адже сьогодні в Україні кількість морських фахівців зростає, і саме вони презентують державу на міжнародному ринку праці.

Список використаних джерел

1. Безюсов С. П. *Профессиональная деформация личности* / С. П. Безюсов. – СПб.: Речь, 2004. – 172 с.
2. Охрименко О. Р. *Психологічні закономірності адаптації особистості до особливих умов служби: автореф. дис. ... д-ра психол. наук: 19.00.09* / О. Р. Охрименко. – К., 2005. – 30 с.
3. Сидоров П. В. Синдром емоціонального вигорання. П. В. Сидоров // *Медицинская газета*. – 2005. – 8 лютого (№ 43). – С. 3-9.
4. Форманюк Т. В. Синдром «емоціонального вигорання» як проблема професійної дезадаптації учителя. Т. В. Форманюк // *Вопросы психологии*. – 2003. – № 6. – С. 57-64.
5. Хайрулін О. М. *Психологія професійного вигорання військовослужбовців* / О. М. Хайрулін. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 220 с.

І. В. Музиченко

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕТНІЧНОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ

Поняття «етнічна свідомість» – одне з центральних в етнопсихології, проте й досі не існує однозначного визначення щодо нього, часто його ототожнюють з іншими етнопсихологічними поняттями, а саме: національна свідомість, етнічна самосвідомість тощо.

Щодо проблеми етнічної свідомості, то вона пов'язана з такими вченими як І. Кант, І. Фіхте, Г. Гегель. Зокрема, І. Кант та І. Фіхте етнічну свідомість розглядали як певну ідеальну субстанцію – дух, душа. Продовжили трактування етнічної свідомості засновники напрямку «психології народів» М. Лацарус та Х. Штейнталь, які визначили предмет і завдання етнічної психології, що, на їх думку, полягають у вивченні особливих форм духовної діяльності різних народів – міфів, звичаїв, традицій, мистецтв та історії, в яких виявляється «народний дух».

Важливим внеском у розвиток етнічної психології стала десятитомна праця видатного німецького філософа, мовознавця й теоретика психології В. Вундта – «Психологія народів». За вченим, складові «духу народу» – мова, міфи і звичаї – духовними продуктами розвитку, в утворенні яких виявляються своєрідні психологічні закони [1, с. 22]. Етнічна свідомість, за В. Вундтом, «дух народу – це цілий психічний процес, що виникли за спільного життя багатьох індивідів: суспільні уявлення, почування, прагнення» й те, що він назвав «аперцепцією», або «колективною творчою діяльністю» [Там само, с. 73 - 114].

Певна схожість із теоретико-методологічними засадами «психології народів» і одночас деякі істотні відмінності простежуються в підході до визначення етнічної свідомості, який запропонували представники французької школи «психології мас» – Г. Лебон, С. Сігеле та Г. Тард. Один із фундаторів «психології мас», Г. Лебон, пропонував вивчати етнічну свідомість через розвиток цивілізацій, виокремлюючи такі її елементи, як мова, релігія, мистецтво, література, та відзначаючи неоднакову їх значущість для внутрішнього світу різних націй.

Проблему етнічної свідомості порушував і засновник психоаналізу З. Фрейд. За вченим, етнічна свідомість розглядається як природжене, глибинне та несвідоме утворення психіки, таке, що має базову інстинктивну природу.

Запропонована теорія була розвинена К. Юнгом у концептах «колективного несвідомого» та «архетипів». Колективне несвідоме за К. Юнгом є природженим, воно є ідентичним у всіх людей і створює тим самим загальну основу духовного життя кожного. Основою колективного несвідомого є архетипи, які розуміються як несвідомий смисл, який змінюється, стає усвідомленим і сприйнятним. Він зазнає змін під впливом тієї індивідуальної свідомості, на поверхні якої він виникає. Отже, у психоаналітичній теорії можна зустріти умовний розподіл етнічної свідомості.

гії
ци-
гтя
со-
зо-
ни-
ад-
ків
.
ск-
ак,
цей
та
ек-
их.
ль-
олі
ст-
ер
до
во-
до-
то
як
у і
до-
ль-
них

ль-
На
ву-
сть
ос-
ін-
на-
сть
і та
ого
по-
ому
до-
я в
За
ль-
ра-
но-

далі й норми звичаєвого права, естетичні норми та вдачу, уявлення про свою етнічну належність у певній шкалі, яка співвідносить даний етнос з іншими; регулює традиційно - побутові стереотипи поведінки, охоплює безпосереднє відображення життєдіяльності нації, несвідоме використання національної мови і т. ін. За П. Гнатенко національну свідомість можна визначити як «усвідомлення місця і ролі своєї нації в системі суспільних відносин, розуміння національних інтересів, взаємовідносин своєї нації з іншими соціально-етнічними спільнотами, які проявляються в ідеях, почуттях, прагненнях» [2, с. 54].

Кожний елемент духовного світу особистості і спільноти у певній мірі ґрунтується чи опосередковується етнічним. Національна ж свідомість є надетносним, але не безетнічним чи позаетнічним виразом універсального і формується не етносом чи етносами, але в етносах чи етносі освіченими колами моно - чи поліетнічного суспільства, які піднімаються над етнічною обмеженістю, не позбавляючись етнічної приналежності, у своїй духовно-практичній діяльності, засвоюють універсальні цінності, а також продукують індивідуально-етнічні всезагальні за змістом, але національно-специфічні цінності.

Отже, етнічна свідомість – складне етнопсихологічне поняття. Етнічна свідомість постає історично першою (зародковою) формою національної свідомості. Етнічна свідомість для більшості етнопсихологічних понять постає фундаментом, основою для їх зародження. Тому, етнічна свідомість постає центральним поняттям в етнопсихології, без якого не може існувати та формуватися суспільство як окремих етнос чи навіть як окрема сильна нація.

Список використаних джерел

- Вулф В. Психология народов / Вильгельм Вулф. - М. : ЭКСМО-Пресс; СПб. : TerraFantastica, 2002. - 864 с. 2. Гнатенко П. П., Кострюкова Л. О. Национальная психология: анализ проблем и творческой. - К., 1990. - 210 с. 3. Романенко О. В. Внутренняя форма слова как инструмент исследования етничности [Електронний ресурс] / О. В. Романенко // Вісник Харківського національного університету імені В. П. Каразіна. Сер. : Романогерманська філологія. Методика викладання іноземних мов. - 2014. - № 1103, вип. 78. - С. 65-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/VKhIPG_2014_1103_78_13.pdf.

Г.І.Слободяник, М.С.Косяк, О.В.Нікітюк, І.О.Слободяник, О.М.Шаповал

АСПЕКТИ ВПЛИВУ РІЗНИХ ФАКТОРІВ ТА ПРОЯВІВ НА ПСИХОЛОГІЮ ФОРМУВАННЯ ЗЛОЧИННИХ ГРУП ПІДЛІТКІВ

Підлітки водночас є тендітним і сильним, вразливим і небезпечним явищем.

В психології поняття соціалізації розглядається по-різному. Ми його розуміємо як засвоєння підлітком нових для себе соціальних ролей, входження у все більш широкі соціальні відносини і те, що для підлітка новою психологічною реальністю (порівняно з молодшим школярем), стає група ровесників [1].

Смисл процесу відособлення полягає у пошуку підлітком своєї автономії. Поняття «автономія», що прийшло у вітчизняну психологію з американської гуманістичної психології, точно описує стан індивідуального буття людини. Людина є автономною настільки, наскільки вона усвідомлює свій особистий простір, його межі, здатна співвіднести свою автономію з автономією іншої людини. Той, хто є автономним, не допускає порушень кордонів не лише свого особистого, але й фізичного простору [2].

Відстоюючи свій особистий і фізичний простір, підліток ще не здатний серйозно і з повагою ставитися до автономії інших людей. В сім'ї ця його властивість породжує чимало труднощів для близьких. Підліток егоцентричний і вимагає поваги своєї інтимності: не слухайте його розмов, не розпитуйте про справи, не заважайте спілкуванню з товаришами, не заходьте до його кімнати без дозволу. Проте, він і не припускає, що і інші члени сім'ї теж мають право на відпочинок,